

”Le feu est tout, le reste est rien” Napoleon I

- Ilden er alt, resten er intet - Napoleon I -

Eller: 55x75 cm på 360 m i første skud med militær miniériffel!

Oplevelser fra en feltskydning i Sverige, maj 2000.

Søndag den 21.maj drog tre skytter fra Helsingør til Hässleholm for at deltage i en feltskydning på kampskydeterrænet tilhørende Skånske Panserregiment, ”P2”, der står for nedlæggelse pr. 1.7.d.å. Trist, trist, men skydebanen får foreløbig lov at fortsætte.

Vi var tidlig på færde og havde forberedt os på en gentagelse over oplevelsen fra september sidste år med seks ret så små mål indenfor 150 m – dertil havde vi fået et mundtligt løfte om atter at få ét stort mål på 450 m i størrelsesordenen 120 x 80 cm, altså alt således som det havde været sidste gang.

For ikke at gøre det ensformigt havde vi alle tre uafhængigt af hinanden besluttet at gennemføre skydningen med forladeriffel og lade Remington’en blive hjemme. Jeg havde dog vores danske **miniériffel ex. fransk M/1822 transformé** med tilhørende 20 skud med for at prøve den lange afstand, - og havde nøje kontrolleret visérets dimensioner: Jo, det ville passe med en 800 alen indstilling samt med at holde lavt med 150 cm under midten af målet. Højden af visérets inddeling blev efterkontrolleret: OK. Det blev nu desværre ikke til noget; se nedenfor.

Nå, men vi havde til feltskydningskonkurrence på forladere medbragt 2 stk. **danske skytteforeningsrifler M/1865** samt én Armi Sport **U.S. Springfield M/1861**.

Den sidstnævnte var blevet modificeret således, at hullet i pistonen var blevet sat op til 1,0 mm, sidetændkanalen i pistonknasten boret op til 2 mm, og projektilet, et Jørgen Andersen miniéprojektil 14,9 mm, 39 g, der var siset ned til kalibermålet 14,84 mm, blev på forhånd ændret i kaviteten til kort kavitet 3,9 mm med Nessler overfladekantvinkel og ultratynde kanter, 3-5/10 mm for at tilgodese langsom sning af riffelgangene med kun tre flade riffelgange.

Der blev brugt 70 grains Arms Gallery krudt og fedtet både i kavitet og i riller med ren fåretalg samt påført et mikrolag Henselfedt med en pegefinger. Vo blev målt til 355 m i snit hjemmefra.

Viséret gav følgende 3 indstillinger med denne udgangshastighed: 130, 325 og 500 m. Det skulle have været modificeret med flere indstillingsmuligheder, men det var der jo ikke nogen grund til jfr. den sidste oplevelser i september, hvor alt kunne klares fra et standvisér som kampvisér og ved blot i de fleste tilfælde at holde lavt. Der var endvidere medbragt computerudskrifter over både Springfield'ens og Skytteriflens ballistiske kurver på standviséret **og** på de 500 m.

Vi sagde til banekommandøren, pensioneret officer stadig med nøglerne til skydebanen i behold: *”Skratta inte!”* Man skulle ikke grine af denne udrustning, men det vidste han godt.

Vi derimod fik den slemme overraskelse, at vi skulle deltage i en stor og meget krævende feltskydning på ”samtlige” afstande indtil små 500 m, som vi mentalt og praktisk slet ikke havde forberedt os på!

Noget af en udfordring, der skulle tages op, og måske netop derfor senere ville kunne bruges til et fingerpeg omkring feltskydning eller skydning under kamp fra stilling i 1860’erne.

Målene:

125 m: en tallerken.

180 m: 15x40 cm

200 m: 20x50 cm

300m: 35x55 cm

400m: 80x60 cm

460 m: 75x55 cm.

Dimensionerne, de reelle, blev først afsløret *efter* skydningen, og da vi havde efterårets 120x80 cm i den grad i hovedet som noget givet, forekom de nye mål på de lange afstande som noget af en overraskelse. 300 m aftalte vi indbyrdes til 250 m, da vi ikke kunne se en tredje parallelsti/-vej i forhold til standpladserne, der imidlertid bare var så lavt beliggende i terrænet, at den ikke kunne ses for en forhøjning. Ellers lå disse arbejdsstier nu ”pænt”, praktisk med ca. 100 m mellemrum. Under skydningen på de 300 m, efter nogle skud, snakkede vi os så frem til denne fjollede fejl. Altså blev der for mange lave skud hér.

Den ”omvendte” størrelse af 400/460 m målene gav en pæn forvirring af afstandene og en følelse af, at 400 m var tættere på, end hvad der var virkeligt.

Sværhedsgraden i målenes størrelse vurderede jeg som næsten sværere, end den bruges ved en moderne militær feltskydning. Rigtigheden af en så stor sværhedsgrad til os, synes jeg, ville kunne diskuteres.

Der skulle afgives 5 skud *pr. afstand*, og der blev fra en stor stationær kikkert givet en vis vejledning, når skuddene kunne iagttages.

En varierende grad af sidevind, der for det meste kom fra højre, viste sig generende. Ligeledes, at der ikke kunne gives nogen hjælp til korrektion på den længste afstand, hvor en mørk skov og højt græs helt skjulte opspringere og nedslag.

400 m valgte jeg med de tre visérmuligheder, jeg rådede over på Springfield'en, at holde lavt på med hele 2,37 m under midten af målet! Men da målene var sat i noget, der lignede danske gyngestativer fra en legeplads, hvor disse normalt er over 2 m høje og reelt faktisk blot var et lille stativ på 1,40 m, gav denne metode totalt forbiere med Springfield'en på 400 m.

Til gengæld blev det lille 55x75cm mål på de 460 m og med en lille intuitiv korrektion for sidevinden faktisk ramt i første skud med Springfield'en.

Resultater:

Resultaterne for de to danske skytterifler og Springfield'en blev 11/30, 9/30 og 8/30. Mindst i ét tilfælde blev der dømt forbiskud på træfning på kæden, der holdt målet, blot i en afstand af 1 cm fra siden af dette.

400 m blev, som sagt ikke ramt med Springfield'en. Til gengæld var der total gennemskydning af overliggeren, der holdt skiven, 12x12cm fyrretræ, med dennes kal. .58 netop på de 400m.

Springfield'en fik sine ni godkendte træffere på: 3 på 125 m, 2 på 180 m, 1 på 200 m, 2 på 300 m samt én på 460 m.

Efter konkurrencen konstateredes det, at ladningerne enten havde været vejet forkert af, eller at batch'et havde været svagere i forhold til det krudt, der havde været brugt til hastighedsmålingerne hjemme. Vo i Sverige kunne i flere tilfælde efterberegnes i computeren til kun at have ligget på 325 m, og slet ikke på 355 m (eller var det vindens ”dæmpning”?). Da tiden var langt fremskreden, og det allerede var sidst på eftermiddagen efter præmieuddelingen – jo, holdet fik da én sølvmedalje og én bronzemedalje med hjem -

blev det opgivet at afprøve den danske miniériffel. Også grundet sidevinden og fordi målopstillingerne ikke var tilgodeset på steder med sand, der med opspring ville kunne markere en idé om forbiernes placering.

Konklusion:

Det var med nogen grad af forvirring, at vi blev 'hvirvlet' ind denne meget krævende skydning, og det har taget nogen tid at acceptere, at det vist i virkeligheden på dette grundlag var ganske pænt at opnå 1/3 træfning på en målopstilling, der også efter moderne forhold må betragtes som 'sværere'.

En teknisk iagttagelse over kavitetsudformningen på Springfield projektilet fik vi, da Flemming fandt en kal. .58, der var faldet ned lige under målet – alle mål var plader af aluminiumspanser - helt omdannet til én stor pandekage, men med fuldstændig intakt kant af kavitetsskørtet beliggende næsten i midten af -kagen. Ved kort kavitet "blæses" skørtet ikke ud over kalibermålet, selv ikke når dette som hér kun er få 1/10 dele tykt i kanten.

I 1860'erne foregik duelighedsskydningerne i Danmark med blot fem skud på tidens normalskive 1,80x1,80 m, placeret i dybden ud til 500 m og opstillet på ukendte afstande. Min underbevidsthed har tidligere bedømt denne prøve som svær, men efter oplevelsen i Hässleholm er jeg ikke i tvivl om, at skytterne også den gang med baggrund i en grundig skydeuddannelse efter skyderelementet af 1855 og på disse meget større skiver har burdet kunne gennemføre en felt- og duelighedsskydning med anstændig og tilfredsstillende træfning.

Med venlig hilsen fra

Tre helsingoranske skytter: Flemming Kolstrup, Jens Kiilerich og Bent Christensen